

Which relatives are invalid witnesses?

Q

What are the general rules of distant relatives serving as witnesses on a *ketuba*? In particular, I want to know about the bride's mother's sister's husband (uncle through marriage).

1. דברים פרק כד פסוק טז
לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו יומתו:
לכתוב לא יומתו אבות על הבן - דכיון דכתיב אבות שני אחים משמע, ועל הבן - הוי משמע בנו של כל אחד ואחד הוי פסול לשניהם.
לעלמא - שיהיו שנים קרובים פסולין להעיד על אדם מן השוק.

2. משנה סנהדרין דף כז עמוד ב
משנה. ואלו הן הקרובין: אחיו, ואחי אביו, ואחי אמו, ובעל אחותו, ובעל אחות אביו, ובעל אחות אמו, ובעל אמו, וחמיו, וגיסו. הן ובניהן וחתניהן, וחורגו לבדו. אמר רבי יוסי: זו משנת רבי עקיבא. אבל משנה ראשונה: דודו, ובן דודו, וכל הראוי ליורשו, וכל הקרוב לו באותה שעה ...

3. גמרא, שם דף כח עמוד ב
מניין שהאשה כבעלה - דכתיב (ויקרא י"ח) "ערוה אחי אביך לא תגלה אל אשתו לא תקרב דודתך היא" והלא אשת דודו היא! מכלל דאשה כבעלה.
4. שולחן ערוך חושן משפט
סי' לג סעי' ג, ד
כל אשה שאתה פסול לה, אתה פסול לבעלה, שהבעל כאשתו. וכל בעל שאתה פסול לו, כך אתה פסול לאשתו, שהאשה כבעלה. ולדעת הפוסלים שלישי בראשון, מכשירים באשתו, מפני שהוא מופלג. (ומי"מ אם דנין על ממון שיש לבעלה הנאה ממנו, פסול להעיד לה, דמה שקנתה אשה קנה בעלה) (מרדכי פי' זה בורר).
כל שתי נשים שהן זו עם זו שני בשני, בעליהן מעידים זה לזה, דתרי בעל כאשתו דשני בשני לא אמרינן. (ומיהו לכתחלה לא יחתמו עצמן על שטר ביחד) (ת"ח סימן רכ"ו). אבל אם היו ראשון בראשון, כגון שלקח זה אשה וזה בתה, וכן בעלי אחיות, פסולים זה לזה, דאמרינן בהו תרי בעל כאשתו. ואף בראשון בשני, אמרינן בהו תרי בעל כאשתו, שכשם שהוא פסול להעיד לבן אחות אשתו, כך הוא פסול להעיד לבעל בת אחות אשתו. אבל מעיד לבן בעל אחות אשתו שיש לו מאשה אחרת. ויש אומרים דבראשון בשני לא אמרינן תרי בעל כאשתו. (וכן נ"ל להורות).

2. משנה סנהדרין דף כז עמוד ב
משנה. ואלו הן הקרובין: אחיו, ואחי אביו, ואחי אמו, ובעל אחותו, ובעל אחות אביו, ובעל אחות אמו, ובעל אמו, וחמיו, וגיסו. הן ובניהן וחתניהן, וחורגו לבדו. אמר רבי יוסי: זו משנת רבי עקיבא. אבל משנה ראשונה: דודו, ובן דודו, וכל הראוי ליורשו, וכל הקרוב לו באותה שעה ...

גמרא, שם עד כח עמוד א
מנהגי מילי - דתנו רבנן: (דברים כ"ד) "לא יומתו אבות על בנים", מה תלמוד לומר? אם ללמד שלא יומתו אבות בעון בנים ובנים בעון אבות - הרי כבר נאמר (דברים כ"ד) "איש בחטאו יומתו". אלא, "לא יומתו אבות על בנים" - בעדות בנים, "ובנים לא יומתו על אבות" - בעדות אבות ... **אשכחן אבות לבנים ובנים לאבות**, וכל שכן אבות להדדי. **בנים לבנים מנלן?** - אם כן **ליכתוב קרא לא יומתו אבות על בן**, מאי בנים - דאפילו בנים להדדי. **אשכחן בנים להדדי**, בנים **לעלמא מנלן?** ... אם כן **ליכתוב קרא** וכן על אבות, אי נמי הם על אבות, מאי ובנים - אפילו בנים **לעלמא**. **אשכחן קרובי האב, קרובי האם מנלן?** אמר קרא: אבות אבות תרי זימני, אם אינו ענין לקרובי האב - תניהו ענין לקרובי האם. **אשכחן לחובה, לזכות מנלן?** - אמר קרא: יומתו יומתו תרי זימני, אם אינו ענין לחובה - תנהו ענין לזכות. **אשכחן בדיני נפשות, בדיני ממונות מנלן?** - אמר קרא: (ויקרא כ"ד) "משפט אחד יהיה לכם" - משפט השווה לכם.

רש"י שם
לא יומתו - שני אבות בעדות בניהם, ועל כרחיך הני שני אבות באחין קא מישתעי שהן קרובין מן הכל, דבאב ובנו לא מצי למימר, דאם כן לא הוה קרי לחו אבות, דחד אב וחד בן סגי, ולקמן מפרש כוליה מיניה. **אשכחן אבות לבנים** - ראובן לבן שמעון, דהיינו אחי אביו. **ובנים לאבות** - בן שמעון לראובן, דהיינו בן אחיו, וכל שכן אבות להדדי, דהא בנים מכח דידהו קא אתו, ואימעיטו להו מהאי קרא אחיו ובנו ואחי אביו. **בנים להדדי מנלן** - דקתני במתניתין, בן אחי אביו פסול לו.